

บทที่ 5

บทสรุป

การสรุปผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สรุปผลการศึกษาเรียงลำดับหัวข้อต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตน ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ค่านิยมความเป็นไทย ความเชื่ออำนาจในตน อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคล ทางครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การคล้อยตามผู้อื่นกับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

2. เพื่อค้นหาตัวแปรที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ ทุกชั้นปี ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 10 สาขาวิชา จำนวน 1,192 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 291 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด ประกอบด้วยเพศ ชั้นปี และสาขาวิชา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.77 และ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 จำนวน 49 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แบ่งเป็น 9 แบบสอบถาม ได้แก่

1. แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .352 - .631 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .851

2.แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 18 ข้อ 3.แบบสอบถามวัดความเชื่ออำนาจในตนมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 22 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .238 - .691 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .892

3. แบบสอบถามวัดความเชื่ออำนาจในตน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 22 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .277 - .535 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .831

4.แบบสอบถามวัดอัตมโนทัศน์มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 18 ข้อ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .333 - .602 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .832

5.แบบสอบถามวัดค่านิยมของบุคคลทางครอบครัว มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 17 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .354 - .661 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .862

6. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .757 - .682 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .921

7. แบบสอบถามวัดการคล้อยตามผู้อื่น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .367 - .682 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .832

8. แบบสอบถามวัดค่านิยมความเป็นไทย มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 3 ตัวเลือกจำนวนทั้งหมด 28 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .233 - .584 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .886

9. แบบสอบถามวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 6 ตัวเลือกจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .261 - .464 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .592

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลกับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมชี้แจงด้วยตนเอง และกำหนดนัดหมายวันที่จะมารับแบบวัดคืน
3. ผู้วิจัยไปรับแบบวัดคืนตามกำหนดนัดหมาย ได้รับเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์จำนวน 291ฉบับ
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 11.5 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรที่สังเกตได้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรพยากรณ์ และตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์
- ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรสถิติ ดังนี้

1. นำข้อมูลในแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตน ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ค่านิยมความเป็นไทย ความเชื่ออำนาจในตน อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การคล้อยตามผู้อื่น กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation)
3. วิเคราะห์หาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดและสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.543, 0.394, 0.334 และ 0.593 ตามลำดับ
2. ผลการค้นหาค่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่า 0.646 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 41.7 ($R^2 = .417$) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .17893 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัว คือ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_2) ค่านิยมความเป็นไทย (X_4) อัตมโนทัศน์ (X_6) โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 2.397 + 2.616X_7 + 2.578X_2 + 2.440X_4 + 2.397X_6$$

สมการถดถอยพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = .303Z_{x7} + .314Z_{x2} + .140Z_{x4} + .121Z_{x6}$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_2) เหตุผลเชิงจริยธรรม (X_3) อัตมโนทัศน์ (X_6) ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว (X_7) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะความสามารถของนักศึกษาในการคาดการณ์เพื่อวางแผนเกี่ยวกับการเรียนของตนเองในอนาคต นักศึกษาสามารถเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้น จึงมีความเพียรพยายามที่จะปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ และสามารถอดทนรอผลที่เกิดจากการปฏิบัติได้ จึงทำให้นักศึกษารู้จักที่จะดูแลผู้อื่น หรือสิ่งของ หรือเข้าร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ทั้งนี้ ไรท์ (Wright, 1975 : 298) ได้อธิบายถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่จะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซกจินเนอร์และ ฮาลาบี (Seginer and Halabi, 1991) ที่พบว่า การมุ่งอนาคตเป็นการทำนายอนาคต ประกอบด้วยการวางแผน ความปรารถนา ความหวัง และความกลัวที่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ และสามารถทำนายล่วงหน้าเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนั้นการที่นักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตค่อนข้างสูงจึงส่งผลให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการที่จะรู้จักดูแล เอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของส่วนรวมได้อย่างถูกต้องและถูกระเบียบ

1.2 เหตุผลเชิงจริยธรรม สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) จะมีจิตสาธารณะเช่นกัน ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นกระบวนการหรือลักษณะของการคิดในระดับต่างๆ ที่บุคคลใช้หลักในการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องถูกผิด ลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พัฒนาการทางจริยธรรมมีพื้นฐานมาจากการพัฒนาด้านความรู้คิดซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการใช้เหตุผลโดยอิทธิพลทางด้าน

โครงสร้างทางความคิด แต่การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นไปได้ต้องอาศัยระดับสติปัญญา และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของบุคคลเป็นสำคัญ และยังต้องประกอบกับการมีประสบการณ์ที่เหมาะสมในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2539 : 105) ว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะของการให้เหตุผลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ถ้าทางมหาวิทยาลัยมีการจัดให้นักศึกษาได้ให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่หลากหลาย มีผลเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะที่เป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างชัดเจน โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ในมหาวิทยาลัยมากทั้งที่เป็นบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมทางกีฬาและสันทนาการ มักจะเป็นผู้ที่ที่มีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและยังสอดคล้องกับสุดใจ บุญอารี (2546 : 99) ในการทำนายเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีเพศและชั้นปี สามารถร่วมกันทำนายเหตุผลเชิงจริยธรรมเดิมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ 12.9%

1.3 อัตมโนทัศน์ สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีลักษณะของการมองตัวเองซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลปฏิบัติสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม อัตมโนทัศน์นี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ลักษณะของอัตมโนทัศน์เป็นพื้นฐานของตัวบุคคลที่เกิดขึ้นในตัวเอง หรือก็คือปัจจัยภายใน ตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ซึ่งประกอบไปด้วยสุขภาพจิตที่ดี ความเฉลียวฉลาดและประสบการณ์สังคมสูง ซึ่งก็คือลักษณะที่เกิดขึ้นกับตัวเองเช่นกัน โดยในที่นี้เราศึกษาทางด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านการปรับอารมณ์และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักศึกษาที่มีทางด้านสังคมก็แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความคิดเห็นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจ และความเชื่อมั่นในการที่จะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น สอดคล้องกับ จารุวรรณ นามพรหม (2545 : บทคัดย่อ) ว่านักศึกษาโครงการจุฬาชนบทมีอัตมโนทัศน์ทางครอบครัว ด้านสังคม และอัตมโนทัศน์โดยรวมอยู่ในระดับสูง และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน และชั้นปีที่ต่างกันมีอัตมโนทัศน์ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีค่านิยมทางครอบครัวสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นลักษณะของความพอใจและมีคุณค่าในฐานะที่เป็นสมาชิกในครอบครัวและมีความรู้สึกที่ตัวเองมีความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ได้รับการปลูกฝัง การอบรมสั่งสอน การช่วยเหลือจากครอบครัว เป็นสิ่งที่ถูกถ่ายทอดจากภายนอกที่เป็นพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว และมาจากการปลูกฝังของครอบครัวผ่านการเลียนแบบ

จากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ หรือญาติ พี่น้องซึ่งก็เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล มีความดี (2547 : 1) ว่าข้าราชการตำรวจที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกันมีจิตสำนึกที่แตกต่างกัน โดยข้าราชการที่มีการรับรู้วัฒนธรรมองค์การสูง มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสูง มีการรับรู้การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาสูง มีการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานสูง มีการรับรู้การสนับสนุนสังคมจากประชาชนสูง มีการได้รับแบบอย่างจากผู้บังคับบัญชาสูง มีจิตสำนึกสูง

2. ปัจจัยที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อจิตสำนึกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์พบว่าตัวแปรพยากรณ์ 4 ตัว ได้แก่ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคต ค่านิยมความเป็นไทย และ อัตมโนทัศน์ ร่วมกันพยากรณ์จิตสำนึกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ได้ร้อยละ 41.7 ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อจิตสำนึกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จำนวน 4 ตัว คือ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคต ค่านิยมความเป็นไทย อัตมโนทัศน์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว สามารถส่งผลและพยากรณ์จิตสำนึกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ดีที่สุด ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าค่านิยมบุคคลทางครอบครัว เป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษามีจิตสำนึกมากกว่าตัวแปรตัวอื่นๆ ที่ศึกษาในครั้งนี้ เนื่องมาจากค่านิยมของบุคคลทางครอบครัวเป็นความรู้สึกเชื่อ ศรัทธาต่อคำสอนของพ่อแม่ และญาติพี่น้อง จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจเป็นไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้ เป็นสิ่งที่ถูกถ่ายทอดจากภายนอกที่เป็นพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว และมาจากการปลูกฝังของครอบครัวผ่านการเลียนแบบจากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ หรือญาติ พี่น้องซึ่งก็เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) กล่าวว่า ค่านิยมคือความรู้สึกต่อความเชื่อที่เห็นว่าดี-เลว มีความสำคัญ-ไม่สำคัญ พึงปรารถนา-ไม่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นอุดมการณ์หรือวิถีชีวิต ค่านิยมเป็นความรู้สึกที่หนักแน่นกว่าเจตคติ และมีบทบาทสำคัญต่อการกระทำของบุคคล ต่อการตัดสินใจ และค่านิยมของแต่ละคนแตกต่างกันไปตามแหล่งที่มาของค่านิยม แหล่งใหญ่จึงเป็นครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล มีความดี (2547 : 1) ว่าข้าราชการตำรวจที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกันมีจิตสำนึกที่แตกต่างกัน โดยข้าราชการที่มีการรับรู้วัฒนธรรมองค์การสูง มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสูง มีการรับรู้การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาสูง มีการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานสูง มีการรับรู้การสนับสนุนสังคมจากประชาชนสูง มีการได้รับแบบอย่างจากผู้บังคับบัญชาสูง มีจิตสำนึกสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของวิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544) ที่พบว่าลักษณะบาง

ประการของระบบเครือญาติจะส่งผลเชิงบวกในแง่ของการก่อเกิดจิตสำนึกพลเมือง โดยเป็นพื้นฐานในการหล่อหลอมสำนึกในความเป็นเรา และรักษาผลประโยชน์พวกพ้อง และการศึกษาของสุวิมล ว่องวาณิช และนางลักษณีย์ วิรัชชัย (2543) ที่พบว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมสูงส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการอบรมจากพ่อแม่ ครอบครัวที่อบอุ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาเอกสารจาก สุพจน์ ทราญแก้ว (2546) ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรมและสังคม สัจญจ (2543) ที่ได้กล่าวว่า ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยให้บุคคลเกิดจิตสำนึกเห็นความสำคัญของส่วนรวม ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการอบรมลูก เพราะความใกล้ชิดจะเป็นสื่อที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สถาบันครอบครัวเป็นพื้นฐานของสังคม ผู้ใหญ่ในครอบครัวมีพฤติกรรมความเชื่ออย่างไรเด็กมักเลียนแบบเช่นนั้น

2.2 ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถส่งผลและพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ในอันดับรองลงมา แสดงว่า ความสามารถในการอดทนรอในผลการปฏิบัติของนักศึกษาต่อสิ่งที่ได้วางแผนสำหรับอนาคตนั้น ผลักดันให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และเกิดความมานะพยายามที่จะทำสิ่งต่างๆอย่างมีความหวัง มองเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้น ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่มีในอาชญากร ทำให้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณี ชูชัย (2522 : 1) ซึ่งกล่าวไว้ว่าลักษณะมุ่งอนาคตทำให้เด็กรู้จักตั้งเป้าหมายหาทางเลือกในชีวิต ไม่ใช่เพื่อฝัน ทำให้เด็กยอมรับความคิดเห็นคนอื่นมีกำลังใจที่จะอดทนต่อสิ่งใดๆ เคารพกฎระเบียบ และปฏิบัติตนได้เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซกจินอร์และฮาลาบิ (Seginer and Halabi, 1991) ที่พบว่า การมุ่งอนาคตเป็นการทำนายอนาคต ประกอบด้วย การวางแผน ความปรารถนา ความหวัง และความกลัวที่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ และสามารถทำนายล่วงหน้าเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนั้นการที่นักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตค่อนข้างสูงจึงส่งผลให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการที่จะรู้จักดูแล เอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของส่วนรวมได้อย่างถูกต้องและถูกระเบียบ

2.3 ค่านิยมความเป็นไทย สามารถส่งผลและพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ในอันดับ3 แต่เนื่องจากค่านิยมความเป็นไทยไม่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นไปได้ว่ามีตัวแปรบางตัวที่ทำหน้าที่กีดความสามารถของค่านิยมความเป็นไทยทำให้ไม่สามารถแสดงความสัมพันธ์กับตัวแปรจิตสาธารณะออกมาได้ เมื่อนำเข้าสู่การวิเคราะห์ถดถอย ซึ่งเป็นการนำตัวแปรเข้าสู่สมการที่ละตัว ตัวแปรที่เคยส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยจึงไม่สามารถแสดงผลได้ ทำให้ผลการ

วิเคราะห์หัตถถอยปรากฏผลว่า ค่านิยมความเป็นไทย สามารถส่งผลและพยากรณ์จิตสาธารณะของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ได้ แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีค่านิยมความเป็นไทยขึ้นอยู่กับการปลูกฝังจากครอบครัว สถานศึกษา และการส่งเสริมประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต ของนักศึกษาแต่ละคน และค่านิยมความเป็นไทยสามารถใช้เป็นมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการ ตัดสินใจหรือเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ หรือเป็นเครื่องกระตุ้นให้นักศึกษามีแบบแผนในการ ปฏิบัติตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภิญญามล กระต่ายแก้ว (2550, หน้า 108-109) ที่ได้ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า การได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยใน ครอบครัว การได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในโรงเรียน ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของ นักเรียน ดังนั้นเมื่อนักศึกษาได้รับการปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทยมาอย่างดีจากครอบครัวและ สถานศึกษาย่อมส่งผลให้นักศึกษาพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมของคนดีมีจิตสาธารณะ มีความ รับผิดชอบต่อส่วนรวมได้อย่างดีด้วย

2.4 อัจฉริยะ สามารถส่งผลและพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ในอันดับ4 แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีลักษณะของการมอง ตัวเองซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม อัจฉริยะนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ลักษณะของอัจฉริยะเป็นพื้นฐานของตัวบุคคลที่ เกิดขึ้นในตัวเอง หรือก็คือปัจจัยภายใน ตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ซึ่งประกอบไปด้วยสุขภาพจิตที่ ดี ความเฉลียวฉลาดและประสบการณ์สังคมสูง ซึ่งก็คือลักษณะที่เกิดขึ้นกับตัวเองเช่นกัน โดยใน ที่นี้เราศึกษาทางด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านการปรับอารมณ์และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักศึกษาที่มีทางด้านสังคมก็แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความคิดเห็นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความ มั่นใจ และความเชื่อมั่นในการที่จะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น สอดคล้องกับ จารุวรรณ นามพรหม (2545 : บทคัดย่อ) ว่านักศึกษาโครงการจุฬา-ชนบทมีอัจฉริยะทางครอบครัว ด้านสังคม และอัจฉ ริยะโดยรวมอยู่ในระดับสูง และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน และชั้นปีที่ต่างกันมีอัจฉริยะด้าน คุณธรรม-จริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการที่จะส่งเสริมจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ทำได้โดยการส่งเสริมจิตลักษณะ คือ ค่านิยมของบุคคลทางครอบครัว , ลักษณะมุ่งอนาคต , ค่านิยมความเป็นไทยและอัจฉริยะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิเคราะห์ที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มีตัวแปรอย่างน้อย 4 ตัว คือ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคต ค่านิยมความเป็นไทย อัตมโนทัศน์ ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาจิตสาธารณะต่อไป

2. ในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต ต้องมีการพัฒนาในด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น การอบรมคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ

3. ด้านค่านิยมบุคคลทางครอบครัว เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตคือครอบครัวควรมีการปลูกฝังค่านิยมที่ดีกับนิสิตที่ส่งเสริมในด้านปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว

4. ด้านอัตมโนทัศน์ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ ควรมีการส่งเสริมและดูแลสุขภาพจิตที่ดี การปรับอารมณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนิสิตในมหาวิทยาลัย

5. ควรจัดกิจกรรมกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและองค์กรส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณ และระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากผู้ปกครอง บุคลากร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและชุมชนระดมทรัพยากรทางการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งอาจส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เช่น สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เชาว์อารมณ์ เป็นต้น